12. številka. Ljubljana, v petek 16. januvarja 1903. XXXVI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja **po pošti** prejeman **za avstro-ogrske** dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za **Ljubljano** s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za **tuje dežele** toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za **oznanila** plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — **Uredništvo in upravništvo** je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. **Posamezne številke po 10 h.** **„Narodna tiskarna" telefon št. 85.**

Iz logaškega okraja.

(Dopis.)

Že nekajkrat je „Slovenec" reagiral na pripomnje „Slov. Naroda," zadevajoče naklade za vzdrževanje okrajnih in deželnih cest. Vsakikrat ni vedel druzega reči, kakor da je liberalnim cestnim odborom očital slabo gospodarstvo in strankarstvo. Ne vemo, če delajo to pri „Slovenčevem" uredništvu za kratek čas ali iz hudobije, kajti pri gospodarstvu cestnih odborov ni mogoče ločiti klerikalcev niti liberalcev. Eni in drugi stanujejo po raznih krajih dežele mešovito, ter bi vsako zanemarjenje kakšne v okraju ležeče ceste škodovalo toliko posestnikom ene kakor druge stranke. Vsled tega je v cestnem odboru izključeno vsako strankarsko delovanje in vsaka nagajivost, poleg tega pa skrbi zato c. kr. orožništvo po deželi kakor tudi posamezna politična oblastva, da cestni odbori vrše svoje dolžnosti nepristransko in vestno.

Resnica ostane na strani „Slov. Naroda", da v deželni zbornici uprizorjena obstrukcija ne koristi nikomur, marveč v splošnem le škoduje, kajti mnogo je cestnih odborov v deželi, ki z 20% naklado na noben način ne bodo mogli izhajati. Med temi je tudi logaški cestni odbor, ki je že sedaj komaj s 24% naklado izhajal, ker mu provzroča deželna cesta iz Kalc proti Zgornji Idriji vsako leto več stroškov nego je proračunjeno, ob enem pa mora graditi čisto novo okrajno cesto iz Dol. Logatca proti Zazam in Planini, katera zgradba mu zopet provzroča velike stroške, podpore se ne dobi nobene, ker deželni zbor vsled klerikalne obstrukcije ne deluje, deželni zbor ima pa v ti zadevi vezane roke in ne more brez privoljenja deželnega odbora ničesar storiti. To ne škoduje samo naprednim, ampak tudi klerikalnim volilcem, kajti teh se v občini planinski ne manjka in ko bi dr. Šusteršič vedel, kako so mu ti hvaležni za njegovo, v deželni zbornici po neumnem uprizorjeno obstrukcijo, bi dobil drugačne pojme o položaju nego jih ima sedaj. S splošno in enako volilno pravico ne bo v gospodarskih zadevah davkoplačevalcem popolnoma nič pomagano in nam je zelo vse eno, sedi-li v deželni zbornici par mamelukov več ali manj, saj ti za svoje volilce nič ne dosežejo, ker se sploh poslanci, izvoljeni v kmečkih občinah, potem ko so na krmilu, za svoje volilce malo ali pa nič ne brigajo in jih večina volilcev niti ne pozna.

Da je to resnica, svedoči to-le: Notranjsko zastopa dr. Ignacij Žitnik že osmo leto v državnem zboru. Vprašamo ga tem potom, kaj je on storil za podržavljenje deželne ceste iz Kalc proti Zgornji Idriji? Kolikor je nam volilcem znano, popolnoma nič, ker vsa stvar v tem oziru je zaspala, odkar je on naš zastopnik v državnem zboru. Pred njim je zastopal Notranjsko v državnem zboru dr. Ferjančič in ta je že vsaj toliko dosegel, da je država dovolila za vzdrževanje te ceste vsakoletni donesek po 4000 kron in se mu je ob enem obljubilo, da začetkem leta 1901. država prevzame to cesto v svojo oskrbo. Med tem časom je nastala premenba našega zastopnika v državnem zboru in vsa stvar je zastala. Posl. dr. Žitniku se ne zdi vredno, da bi za tako malenkost, ki bi davkoplačevalcem dveh okrajev mnogo koristila, povzdignil svoj glas na pristojnem mestu, dasi so ga notranjski volilci klerikalnega mišljenja za to izvolili, da bi tem v gospodarskih zadevah kaj pridobil, ne pa, da hodi na Dunaj lenobo past.

Goriški državni poslanci so pred 10 ali 12 leti dosegli, da je država prevzela v svojo oskrbo poprejšnjo okrajno cesto iz Tolmina in Cerkna proti Zgornji Idriji, katera c. kr. rudokopu v Idriji malo ali nič ne koristi. Pri nas se pa v tem oziru stavijo vsakovrstne zapreke, dasi se po cesti iz Kalc proti Zgornji Idriji vozi vsa potrebščina za c. kr. rudokop v Idriji in bi država že sama na sebi bila obvezana, da v tem oziru potrebno ukrene. Pred leti je bil podržavljenju te ceste tudi g. deželni predsednik baron Hein precej naklonjen, vsled tega se je splošno mislilo, da se ta stvar v kratkem za davkoplačevalce ugodno reši. Ali stvar je zastala, ker se naš zastopnik v državnem zboru nič zanj ne briga.

Vidite, g. dr. Žitnik — tukaj je posel za Vas!! Zavzemite se za stvar in videli bodete, da bo šlo in za dosego podržavljenja te ceste Vam ne bodo hvaležni le oni volilci, ki so za Vas svoje glasove oddali, ampak tudi oni, ki so nasprotno volili in to bolj, kakor da bi nam deset splošnih in enakih volilnih pravic pridobili, kajti v logaškem in idrijskem okraju je še potrebno mnogo novih občih potov napraviti, kateri so za oddaljene posestnike neobhodno potrebni. Ako se hoče tem pomagati, da bodo zamogli svoje pridelke v denar spravljati, tedaj na noge, g. dr. Žitnik, in ako nam to dosežete, Vam bomo hvaležni, v nasprotnem slučaju si bodemo pa morali misliti opravičen je rek, da klerikalni poslanci niso za nobeno pozitivno delo. — o —

Državni zbor.

V neugodnem znamenju se je otvorila včeraj 189. seja tekočega zasedanja. Tik pred sejo se je vršilo posvetovanje med ministrskim predsednikom Körberjem, ministrom Rezkom, zbornicnim predsednikom Vetterjem ter najvplivnejšima poslancema nemških in čeških strank, Bärnreitherjem in Pacákom. Vladi je bilo mnogo na tem, da se takoj prva seja začne z razpravo zakona o sladkorni konvenciji. V ta namen bi bilo seveda treba dnevni red oprostiti nujnih predlogov. Vse druge stranke so se tudi dale pregovoriti, le češki radikalci in Vsenemci so ostali neizprosni. Predsednik Vetter se je začel znova pogajati z omenjenima strankama, a vspeh je bil ta, da mu je v imenu Vsenemcev odgovoril posl. Stein, da ima že novi nujni predlog, a tudi posl. Klofáč je izjavil, da njegova stranka nima interesov za sladkorno konvencijo, ker ista itak ne bo kmetu koristila. Zato pa mu je naročil izvršilni odsek njegove skupine, da vztraja pri zahtevi, da se vseh 19 starih nujnih predlogov obravnava, a ob enem napove 20. nujni predlog glede razdelitve investicijskega kredita.

Potemtakem so se razbili vsi poskusi, in zbornica je začela novo sejo v neprijetni nadi, da bo ves teden premlevala nujne predloge.

Načelniki nemških klubov so v svoji seji sklenili, da se raztegnejo seje v brezkončnost. Na ta način upajo obstrukcionistiške govornike upehati. Pričelo se je takoj v prvi seji z nočno sejo. V zbornico se je naselilo uprav obupno mrtvilo. Dvorana je bila pri nočni seji prazna, le vsakokratni obstrukcionistiški govornik je govoril pred stenografom.

Seja se je otvorila ob 11. uri dopoldne. Najprej je bilo podanih več nujnih predlog in interpelacij, med drugimi je interpeliral posl. Schönerer zaradi cesarske naredbe, s katero se je na podlagi § 14. določil budgetni provizorij do 1. julija. Posl. Stein je stavil nujni predlog, naj se takoj začne razprava in sklepanje o finančnem zakonu za leto 1903 in o preostankih iz leta 1901; posl. Klofáč je vložil že napovedani nujni predlog glede porabe investicijskega kredita.

Opoldne se je prešlo na dnevni red. Prvi je dobil besedo poslanec Fresl, da utemeljuje nujni predlog glede jezikovnega vprašanja pri državnih železnicah. Govoril je 4½ ure. Ob 8. uri zvečer se je oglasil k zaključni besedi k istemu predmetu ter se zopet pripravil, da govori štiri ure. Med obema Freslovima govoroma je govoril poslanec Klofáč dve uri o narodnih bojih čeških železniških delavcev. Tako je potrebovala razprava o prvem nujnem predlogu 13 ur. Obstrukcionisti so dobro organizirani, dasi jih je le dobra desetorica. — Za generalna govornika izvoljena Hofmann-Wellenhof (pro) in Nowak (contra), sta se odpovedala besedi, oziroma sta priporočala — odklonitev nujnosti. Potem so prišli na vrsto stvarni popravki. Dokler je predsedoval podpredsednik Žáček, je pustil posl. Zázvorki obširno govoriti, dasi sta upila vmes Schönerer in Stein. Ko pa je proti 10. uri prevzel predsedstvo podpredsednik Kaiser, je vsakemu govorniku po par minutah odvzel besedo. Ob 11. uri ponoči je odvzel predsednik posl. Freslu besedo, potem ko je že govoril 4 ure, a nameraval je govoriti do 8. ure zjutraj. Češki radikalci so nato odgovorili s hrupno obstrukcijo: bili ob pulte, piskali in bobnali. — Besedo je dobil posl. Choc.

Jasno je, da parlament pod takimi razmerami ne more dolgo vztrajati. Odločitev je neizogibna, ker od čeških radikalcev pač ni pričakovati, da bi se udali.

Nemčija v Poznanju.

Ni ljubezen ali skrb za poljsko prebivalstvo v Poznanju, ki narekuje pruski vladi vedno nove izdatke za te pokrajine, temuč dela tako iz strahu in maščevanja. Nemški cesar dobro čuti, kako je zaradi svojih drakoničnih odredeb med polskim prebivalstvom nepriljubljen. O tem se je tudi lahko pri lanskem svojem obisku osebno prepričal. A baš zaradi tega hoče pokazati z nova Poljakom svojo moč in mržnjo. V prestolnem govoru pri otvoritvi pruskega deželnega zbora je bilo povedano, koliko izdaja vlada vsako leto za utrditev nemške misli v Poznanju. da hoče v tekočem letu te izdatke še zvišati ter nakloniti ondotnemu uradništvu in učiteljstvu posebne denarne doklade. Jasno je, s kakim namenom se to zgodi. Nemčija sicer gmotno nazaduje, letos bo morala najeti nad 70 milijonov mark na posodo, ker izkazuje državni proračun že v naprej blizu 40 milijonov

LISTEK.

Živa luč.

Naravoslovje, v kolikor služi tehniki in industriji, stremi po tem, vstvarjati človeštvu vedno nove priprave in ugodnosti ali pa že obstoječe spopolniti s surogati. Marconi sanja o telegrafu brez žice čez Atlantski ocean, med Anglijo in Ameriko. Duševno sorodni so poskusi elektrotehnikov, spopolniti iznajdbo telefona brez žice za praktično porabo tudi na večje daljave.

Toda brez dvojbe je najdrznejša iznajdba ona, ki jo je predložil Francoz Rafael Dubois akademiji znanosti v Parizu. Njegova ideja je, namesto naših električnih naprav za razsvetljavo z vsemi njihovimi obločnicami in žarnicami, ki so stale milijone, uvesti in porabiti one milijarde živih lučic, katere prižiga mati narava vsako noč v podobi živih organizmov, ki imajo zato posebne organe.

Na praktično vporabo teh živalic se dosedaj še ni mislilo. Znano je bilo le iz fantastičnih opisovanj očarujoče, opojne tropične krasote, da si žarnooke, lepe Meksikanke, kadar gredo na ples, natresejo v temo svojih kodrov cel ducat velikih kresnic, napram katerim so naše domače čisto neznatne.

Dubois se je podal, da bi izpeljal svoje poskuse, v svet mikrokosmosa, k onim malim, svetlobo dajajočim bakterijam, katere so vzrok, da se sveti morje in da fosforescirajo gnil les, ribje meso, mrtvi raki in druge gnijoče organične substance. On je te glive, ki jih je imenoval »fotobakterije«, izločil in jih čisto same za-se vzgajal v njim prikladni juhi, katero je iznašel. Potemtakem ni bilo težko te bakterije v poljubni množini pomnoževati in potreboval je le še zato pripravnih posod, v katerih bi se nahajala ta svetleča tekočina in priprave, katere bi to živo luč najbolj efektno spravile do veljave.

Kakor jednostavno potemtakem stvar izgleda, tako težavna je nje praktična izvršitev. Izmed številnih hranilnih snovij, katere so se poskusile, obnesla se je najbolje zmes solne vode, oziroma morske vode, beljaka in glicerina. Ta, s fotobakterijami cepljena tekočina sveti že čez nekoliko ur in shranjena v majhnih, dobro zaprtih stekleničicah, zadostuje, da se ponoči pri njeni razsvetljavi razloči kazalec na uri itd.

Temu mikroskopičnemu hlevu v žepu pa preti nevarnost, namreč infekcija po drugih bakterijah, katere se še hitreje množe in ki svetlobne bakterije v kratkem času zatro. Za večje poskuse, katere je Dubois predložil 40 nesmrtnikom, so se morale torej iznajti priprave, ki izločujejo bakterijelne sovražnike in ob enem omogočujejo pristop zračnega kisika, ki je eden glavnih pospeševateljev svetlobnih gliv. Duboisova živa luč je tedaj konstruirana na ta način, da se v gladko in plitvo stekleno posodo, v kateri se nahaja bakterijna tekočina, in ki varuje isto pred tujimi kalmi, včasih spušča filtriran in od kalij očiščen zrak. Pri tem ohranijo bakterije cele mesece svojo svetlobno moč.

Ni treba še posebej povdarjati, da se družbam, ki se pečajo z elektriko, Auerjevo lučjo in drugimi razsvetljavami, za sedaj ni treba bati, da bi delnice padle v kurzu. Vendar nam na drugi strani ti poskusi dokazujejo, da ni naprava takozvane mrzle luči, to se pravi luči brez črnih ogrevajočih žarkov, popolnoma nemogoča.

Ta, dosedaj še ne posebno praktična iznajdba pa zadobi večji interes, ker nam ob enem odkrije celo vrsto drugih zanimivostij o živalski ali kratkomalo živi luči. Dosedaj se je mislilo, da se svetijo naše kresnice samo zato, da si razsvetljujejo v gorkih poletnih nočeh, poročnih nočeh svojega kratkega ljubavnega življenja, pot, na katerem se najdejo spoli. To mnenje, ki temelji na nazoru, da je vsako lastnost živih bitij smatrati kot v njihovem vitalnem interesu utemeljeno, pa je tu napačno. Naše kresnice, katere imajo dolge metamorfoze, predno dospejo do poslednje in najkrajše dobe, do štadija spolne zrelosti, imajo od prvega početka dalje lastnost žariti z ono zagonetnó lučjo. Ta luč ugasne šele v trenutku, ko žival pogine.

Svetilni organi so pri različnih vrstah kresnic različno močni in različno razviti. Pri naši skromni, domači kresnici (Lampyris noctiluca) ima buba samo dve svetilki, pri poslednji pretvorbi zadobi kresnica še dve drugi močnejši. Najlepša evropska kresnica (Luciola italica) žari z belo lučjo, katera se spreminja. Orjak med temi živalicami, južnoameričanski Pheugodes, razširja svojo najlepšo luč kot ličinka. Ta ima dve veliki polnosvetleči luči in nič manj kot 20 zelenkastobelo žarečih svetilnih organov, tako da cela žival, katera doseže kot ličinka 2½ cm, žari v magičnem barvastem ognju.

Svetilne organe imajo tudi vse živali, ki prebivajo na dnu morja, kamor ne pride niti najmanjši žarek dnevne svetlobe. Posebno se odlikuje s tem svetlobni morski volk, kateremu se sveti trebuh z mehko svetlobo polne lune. Neka, samo nekaj centimetrov dolga ribica, katero poznajo prirodoznanci pod imenom Argyropelecus hemigymnus, ima natančno prešteto, ravno sto svetilnih organov, katerih vsaki obstoja iz svetilnika, reflektorja in zbiralne leče in je preskrbljen s posebno krvno žilo in živcem. Najbolj čudno ustvarjen je Chauliodus Sloani, ki je samo en čevelj dolg, a vkljub temu radi svojega strašnega žrela eden najhujših roparjev na dnu morja. On ima namreč več kot tisoč svetilnih organov, katerih leče pa niso konveksne, temveč konkavne. Večina teh svetilnih organov so razdeljeni v vrstah na obeh straneh ribe. Lepo število jih je pa na gigantično podaljšani prvi plavuti, katero lahko položi čez

mark primanjkljaja, a vse to Nemčije ne plaši, da svojih izdatkov ne podvoji, samo če se s tem priloži Poljakom nova zaušnica ter se jim pokaže pruska moč. Da pa bodo primorani Poljaki neprestano gledati znamenje pruske mogočnosti in svoje hlapčevske odvisnosti, sezida se v Poznanju kraljev prestolni grad, kamor bo prihajal vsako leto cesar ali vsaj njegovi sinovi bivat. Stroški bodo velikanski, samo za stavbne načrte je razpisanih 50 000 mark. V svojem utemeljevanju pravi vlada, da bo rezidenčni grad utrjeval v glavnem mestu Poznanja patriotično mišljenje pri polskem prebivalstvu, na zunaj pa bo vidno znamenje nepreklicne skupnosti provincije Poznanja s Prusijo. — Patriotična čustva bo pač kraljev grad v isti meri zbujal med Poljaki, kakor jih je Geslerjev klobuk na drogu svobodnim Švicarjem.

Politične vesti.

— Sprememba državnozborskega opravilnika se snuje baje taka, ki bi zabranila odtegovanje nujnih predlogov na korist novim predmetom dnevnega reda. Vsak nujni predlog se mora takoj utemeljevati in obravnavati, sicer zgubi nujnost.

— Bivši ogrski ministrski predsednik Banffy se togoti v »Pesti Hirlapu«, da je zbornica na predlog vlade dovolila, da se potni listi za Hrvatsko pišejo v hrvatskem jeziku. Za njegovega ministrovanja da je vladalo načelo, da ne smejo biti potni listi za tujino pisani v drugem jeziku kot v madjarščini in hrvaščini.

— Sladkorna predloga se je sprejela na konferenci liberalne stranke ogrskega državnega zbora.

— Tirolski italijanski poslanci so imeli zaupni shod, na katerem so sklenili, obravnavati v eni seji deželnega zbora o izboljšanju učiteljskih plač, a le pod pogojem, da prispeva dežela 60%, občine pa 40%.

— Podpredsednikom francoske zbornice je zopet izvoljen socialist Jaurés. Desnica je njegovo kandidaturo na vso moč pobijala. Jaurés pa je bil svoje zmage tako gotov, da je že v naprej napovedal, da ni mogoča republikanska večina na Francoskem brez socialistov. Jaurés slovi kot najboljši govornik in najsposobnejši mož v zbornici.

— Zoper dveletno vojaško služ bovanje na Francoskem se je postavil general Saussier, član najvišjega vojnega sodišča. Priznava sicer, da bi se dveletno služb ovanje moglo upeljati doma na Francoskem, nikakor pa ne v Algiru in Tunisu. Ker je vojni minister nasprotnega mnenja, je Saussier odstopil.

— Ruski fin. minister Witte je prejel k 10letnici svojega ministrovanja prisrčno priznalno pismo carjevo.

— Kitajska vojna odškodnina. Ker zahtevajo velesile, ki so bile pri zadnji kitajski ustaji prizadete, da jim izplača Kitajska dogovorjeno vojno odškodnino v zlatu, prosi kitajska vlada, da se ji dovoli pobirati carino od uvažanega blaga v zlatu. Proti temu pa sta Amerika in Angleška, ker bodeta rajši sprejele vojno odškodnino v srebru, kakor da bi svoj izvoz tako zelo obremenili.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Človek bi mislil, da je Kostanjevica že res zadnji »Krähwinkel« in da je življenje v njej jako dolgočasno. Toda v nedeljo dne 4. t. m. smo videli, da še Kostanjevica ni zaspala, da še živi v njej nekoliko duha umetnosti in naprednosti. V gornjih prostorih g. Severja je bila veselica z jako zanimivim programom. Da se je ta tako dobro obnesla, imamo se zahvaliti delavnosti slav. odbora. Pod spretnim vodstvom g. Levičnika je proizvajal godbeni sekstet 1. in 3. točko programa jako precizno in igralci so dokazali, da so se že povspeli nad navadni diletantizem, kajti F. Wagnerjevi »Tirolski drvarji« in Eulenbergova »Petrograjska vožnja«, zahtevajo izurjenosti. — V drugi točki je nastopal moški kvartet, gg. Rooss, Stojan, Levičnik in Šotel. Kvartet je pel izborno, razumel je komponista in pesnika, tako, da se je druga točka B. Ipavčeva »Oblačku«, morala ponavljati. — Volaričev samospev »Pogled v nedolžno oko«, ki ga je pel g. Rooss, žel je burno odobravanje. V drugem delu te veselice pela se je komična opera »Rinaldo Rinaldini«. Pevcem igralcem vsa čast! Že izborni kostumi so nas pri nastopu ugodno presenetili, in ker se je pelo in igralo jako naravno in neprisiljeno, moramo reči, da je igra dosegla popolnoma svoj namen. Nikjer ni bilo v igri zapaziti negotovosti ali nejasnih glasov, akoravno je petje v tej operi jako naporno. — Predvsem pa se mora priznati, da je gospica Minka Jankovič nastopala kakor že vajena pevka-igralka, akoravno je bil to njen prvi nastop. Njen čisti glas, njena že itak lepa postava v tem kostumu kot roparjeva hči Lavra, vse to je napravilo na poslušalce mogočen vtis. Vsa hvala tudi g. Tučku, ki je opero spremljeval na klavirju in ki je neumorno igral, da se je mladina lahko pošteno naplesala. Občinstvo je bilo mnogoštevilno zastopano in v imenu odbora bodi tu izrečena prisrčna zahvala vsem zunanjim obiskovalcem, ki so se udeležili te veselice in so vkljub slabemu vremenu in grdi poti prispeli ure daleč v Kostanjevico. Čisti dobiček je namenjen revni šolski mladini in torej tudi hvala vsem blagim preplačilcem.

Od bistre Savine. Nedavno sem obiskal kaplana N. Potrkati sem moral dvakrat, preden je prišel iz stranske sobe ter mi velel vstopiti. Ko mi reče sesti, gre v klet po steklenico vina. Zamišljen pri mizi sedeč, zaslišim neki šum v stranski sobi. Morda je tat notri! Stopim tja, — previdno odprem vrata, — ter pogledam v sobo. Moje oči zagledajo znano, na divanu sedečo osebo ženskega spola, soprogo obče čislanega posestnika in obrtnika. — Videl sem dovolj! — Hitro zatisnem vrata in se vsedem na svoj prostor. — Spil sem potem le kupico vina in odišel. Iz oznanila sem prihodnjo nedeljo v cerkvi izvedel, da je debela žena na divanu prišla — plačat kaplanu križev pot za moževe stariše. Najbrž ji je tam slabo postalo, da se je morala v stranski sobi vsesti na divan. — Ne pošiljajte deklet in žen kaplanom maš plačevat! Dragi mi kmet, resnično ti povem, da je tvoj zdihljej k Bogu doma v kamrici več vreden, nego nekrvava daritev, zvezana s smrtnim grehom in zločinom. Moli večkrat sam pobožno k svojemu Bogu, ne zanašaj se na druge, denar pa porabi za potrebne reči.

Šoštanj — elektrika.

Iz Šoštanja, 14. januvarja.

In vendar enkrat! vzdihnil — ne žalostno — veselo je vskliknil marsikdo izmed domačinov, ko je na Silvestrovo prvokrat »za poskušnjo«, potem pa 3. t. m. »za stalno« razsvetlila električna luč ulice prijaznega našega trga in znotranje prostore »več lučij« želečih tržanov; samo severni del trga še ni dobil v istem času prepotrebne električne razsvetljave zbog nagajivega protivljenja železničnih uradov.

Koliko je pridobil naš slovenski trg Šoštanj z električno razsvetljavo, s kakršno se mora ponašati le malo mest, tem manj drugih trgov, nam ni treba povdarjati nasproti ljudem, ki ljubijo luč in znajo uvaževati lepoto in koristi luči, posebno pa električne luči. Za vse to pa moramo v prvi vrsti zahvaliti našega dičnega, rodoljubnega tržana, veleposestnika in tovarnarja ter deželnega poslanca, gosp. Ivana Vošnjaka.

O priliki proslavljenja otvoritve vpeljave električne razsvetljeve v bliščeče razsvetljenih prostorih gosp. župana Rajšterja (Hotel Avstrija) so tudi razni govorniki, posebno gosp. dr. Fran Mayer, z navdušenimi besedami omenjali zasluge, ki si jih je pridobil g. Ivan Vošnjak s to velevažno napravo in vpeljavo električne luči za celi Šoštanj, na katere pohvalne nagovore je g. Ivan Vošnjak, odklanjajoč od sebe te zasluge, z resnimi besedami razložil, da je ta napredek skupno delo s slovenskim občinskim zastopom in s pripomočjo vseh tistih tržanov, ki so mu zagotovili odjemanje električne moči in s tem podpiranje dragocenega podjetja, ter to obljubo tudi spolnili.

Marsikdo, smo rekli, se veseli te prepotrebne naprave, a vendar ne vsi. Kdo neki bi ne mogel tega hvaliti? No, — Hons pa Fronc gotovo ne, ker sta vedno upala, da se prepreči ali ponesreči; — kajti taka mlakuža, kakor sta nazivala v to svrho novo izkopano strugo gospoda Ivana Vošnjaka za dotok vode, ne more dati toliko moči — in vendar se ni ponesrečilo; električne moči je toliko, da zadostuje potrebam vsega trga, onadva pa je nimata iz svoje naprave niti za svoje potrebe. Od todi in iz narodnega sovraštva ta velika, velika jeza in zavist! Kaj torej čuda, da so razun teh dveh skoraj vsi njuni somišljeniki — posestniki, (o drugih sokričačih, prilepkih in podrepnikih se ne menimo), tudi bili primorani, omisliti si in vpeljati v svoje prostore napredku primerno, od Slovencev izhajajočo električno luč in da se iste nehote veselijo, ker njim kot trgovcem in sploh obrtnikom bode donašala tudi svoje koristi; gotovo sta je vesela celo Viktorček in Dolfek! Da bi njima ta luč vsaj tudi mogla razsvetliti kapitol, da bi sprevidela svojo zmoto in se povrnila v naročje majke Slave! O raznih drugih njunih privržencih, kakor o gospodu iz Pasjega in kolegu njegovem, ki sta pred letom dnij še navdušeno pela »Slovenec sem«, ter o g. uradniku — »Schotterlieferantu« in vseh drugih odpadnikih zadnjega časa, ki so v kratkem pozabili svoj materinski, slovenski jezik in le še »heulajo«, nimamo tega upanja; njih duh je premračen, — sicer bi ne mogli izdati svoje matere, zatajivši njen jezik — pretemno je v njih glavah, da te teme ne razsvetli niti najintenzivnejša električna luč.

Nasprotno pa poglejte! V noči, ko je »za stalno« zasvetila električna luč, je takoj sprevidel dotični tesar, kateremu se je gotovo že davno naročilo, popraviti v trgu podrto ograjo ob potoku Paki, da je bilo nevarno, in še v isti noči je bila ograja popravljena in navarnost odstranjena. Kaj, ko bi se hotelo zasvetiti ob svitu električne luči tudi cestarju, da je treba postrgati blato s cest ter nasuti tudi pota za pešce, posebno glavno pot od kolodvora do glavnega trga?!

No, upajmo, počasi bo vse dobro, da se ljudje privadijo nenavadni svitlobi električne luči. Nekaterim se razsveti prav, drugim se bliši in jemlje pogled. Kajti v neki »bolj brihtni« glavi, ki je v svoji domišljiji imela že dovolj luči, kolidirala je z isto ta elekrična luč — mogoče so bili le plini? — s tako močjo, da se lastnik te glave ni več zavedal; bliščalo se mu je tako, da je pozabil, če je kdaj znal, nauk o neprodornosti teles, ter je na vljudno prošnjo h koncertu pozneje došlega gospoda: se li sme prisesti k njegovemu omizju na stol, katerega je natakarica ravnokar zanj prinesla in toraj ni bil zaseden — trdovratno trdil, da na tem »praznem stolu«, pri isti mizi, »ob istem času« ni prostora za došlega gosta! — —

Vsaka stvar ima pač svoje dobre in slabe — svitle in temne — strani, tako tudi elektrika. Drugega osreči, drugega oslepi ali celo usmrti. Vendar od veselja: Marko skače, Marko skače; — — a le ne preveč, da si rogov na polomi!

Kostanjevíška graščina.

(Dalje.)

Slovenci izgajamo v novejšem času nekaj agrarnih akademikov. Doma ti ne dobijo prostora. Knez Auersperg jih jemlje iz Češke, Windischgrätz tudi, verski zaklad Nemce. Naše kmetijske šole izgajajo nekaj fantov, ki nimajo svojih kmetij. Ti morajo tudi na tuje, ker domača veleposestva še takega valpeta ne morejo plačati. Ako občine nakupijo veleposestva, dobijo ti naši fanti stalne službe in bati se ni, da bi se občini ostale hoste ali večji travniki ne oskrbovali ekonomično dobro. Skrbimo no vsaj tukaj, kjer moremo, za kruh našim fantom, v državni službi itak ne sme Slovenec višje priti, kakor do sodnega svetnika. Tako bi se kmeta podkrepilo, tako pritrdilo vsaj s časom k domačim tlom. Bati se je, da skvari delo v tuji industriji našega kmečkega človeka za kmetijo. Industrijalno delo izvežba mišice drugače, kakor delo kmetije in vse socijalno življenje je drugo v njej, kakor na kmetiji. Pri nas ne hodi na kmetiji odvečen človek v mestno, v industrijalno delo, ampak vse poprek, kar le more dobiti na posodo 400 K. Kmet ni napravljen v 10 letih; nazaj v dobro kmetsko delo tudi ni več dobiti, ako je bil delj časa industrijalen delavec. Varčno življenje na kmetiji, pripravljenost za neumorno 16 urno delo poleti zatrè industrija v našem človeku. Če pojde to še dalje tako naprej z izseljevanjem, pridemo Slovenci ob kmeta in naše dežele bodo le fabrike, v katerih se pripravljajo kuliji za tujo industrijo. V domovini živeči morajo delati za to, da mladiča spravijo na noge. Ko je 20 let star, ali dekle 18, pa gresta. Mlad človek je stal do 20. leta tisoč do dva tisoč goldinarjev, če se še tako malo računi. Domovina nima od njih koristi, če ji ne pride nazaj zdrav in kako že s kakim premoženjem. To ni tako pri nas, kakor pri Angležih, Nemcih. Izseljenci iz teh dežel si stvarjajo v Ameriki, Afriki, Aziji novo domovino in kar v tujini ne dobijo, kupujejo v stari domovini, stari domovini pripravljajo trg za njeno proizvajanje. Tako plačajo nazaj, kar je domovina za nje v mladosti potrosila. In iz teh dežel gre na tuje le odvečen ljud.

Pa izgubili smo Slovenci čvrste ljudi, ki jih je veleposestvo drugim narodom dajalo, zdaj smo že tudi blizu tam, da izgubimo produktivne meščane. Seveda so uradniki, duhovniki, učitelji tudi produktivni, a ti so le administracija narodovega gospodarskega in duševnega življenja. Producenti v pravem pomenu so rokodelci, ki še zraven mašine živeti morejo, trgovci, industrijalci, njih delavci, ljudje, ki so v prometu delavni in kmet.

Iz teh stanov dobivamo zdaj voditelje gospodarstva in druzega življenja. Vrste vseh teh delavcev in še vrste delavcev z glavo dopolnuje kmet. Ako kmet svoje najboljše ljudi pošilja med uradništvo, duhovenstvo in veliko istih v tujino v industrijalno delo, presneto malo in slab materijal ostaja za navedene produktivne ljudi v domovini.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. januvarja.

— **Celjska slovenska gimnazija.** Poslanec vitez Berks je »Slov. Gosp.« na njegov napad poslal pojasnilo, v katerem pravi med drugim: »S tem, da je vlada postavila v proračun l. 1903 po 10.000 K za slovensko in isto svoto za nemško gimnazijsko poslopje, se je začela za celjsko vprašanje nova doba. Tako majhen znesek ima očividno namen, da mora preje še državni zbor rešiti vprašanje, ali se bo sploh zidalo ali ne. Preden se to vprašanje definitivno ne reši, se ne začne niti zidati, niti se ne nakupi stavbeni prostor. Že iz tega vzroka nisem mogel doslej še nobenega stališča zavzeti napram vprašanju glede stavbinskega prostora. Tudi celjski deputaciji je odgovoril minister, da se ne more ozirati na vprašanje glede stavbinskega prostora, preden ne reši parlament vprašanja, ali se bode sploh zidalo ali ne. Kadar pa pride vprašanje glede stavbinskega prostora na vrsto, tedaj bodem gotovo skrbel, da

---

žrelo. Tako zvablja druge živali k sebi, ki mislijo dobiti kak masten grižljej, a mesto tega same zginejo v žrelu.

Ali imajo tudi rastline lastnost svetiti, je še nerešeno vprašanje. Svetleči mah in svetleči krompir so že dolgo znani, toda njihova luč izhaja le od na njih se nahajajočih bakterij. Svetloba lilij, maha, verben in drugih cvetlic v temnem mraku je le optična prevara. Nasprotno pa je poročal pred kratkim berolinki profesor Ascherson o koreninah neke indijske, najbrže k orhidejam spadajoče rastline, katere, ako se jih nekoliko časa zavije v moker prt, razširjajo magičen svit.

Nekaj posebnega so pred kratkim opazili na mladičih gouldsamandinov, krasnih ptičih iz Avstralije, ki se pa sedaj tudi v Evropi goje. Le-ti imajo namreč v kljunovih kotih okrogle bradavice, katere se v temi svetijo z enako lučjo kot naše kresnice. Te bradavice imajo namen, svetiti hrano prinašajočim staršem, kadar v temi pitajo mladiče. Zato je tudi razumljivo, da se posuše te svetilne bradavice pri doraslih ptičih, kateri teh več ne potrebujejo. O

Žrtev razmer.

(Zapiski kranjskega kaplana.)

X.

Z nekim strahom sem stopil danes pred altar. Spoznal sem, da nisem vreden, opraviti nekrvavo daritev, ko sem včeraj hotel vreči duhovniški plašč od sebe, pobegniti z omoženo žensko ter se v tujini ž njo združiti za vedno — vzlic prejetemu mašniškemu posvečenju. A zdelo se mi, da sem bil pripravljen storiti ta korak v dober namen in zato sem pogumno stopil pred altar. Prvič v svojem življenju sem se tolažil z nemoralično tolažbo, da je med mojimi stanovskimi tovariši obilo tacih, ki imajo še vse večje in grje grehe na vesti, kakor jaz, da sem se jaz pravzaprav hotel žrtvovati . . .

Komaj je odbila določena ura, sem bil že pri gospe Heleni. Še danes, čez leta, me pretrese mraz, kadar se spomnim tega dneva.

Gospa Helena je bila žena, ki je vedno natančno vedela, kaj hoče in znala vedno napeljati razgovor na svoj cilj. In dosegla je z veliko zvijačnostjo, kar je hotela.

Sam ne vem, kako se je zgodilo, da sem se dal premotiti. Gotovo je, da niti prav vedel nisem, kaj je nameravala, da niti spoznal nisem, da je vse, kar govori in počenja, le največja, najrafiniranejša koketnost. Videl sem samo, da je gospa Helena bujna, še vedno lepa žena . . . Bil sem omamljen . . . v meni je zavrela kri . . . pred očmi se mi je bliskalo . . . strepetal sem in . . nakrat sem gospo Heleno objel, jo pritisnil k sebi in jo začel strastno, kar divje poljubovati . . .

Toda gospa Helena me je pahnila od sebe, vzravnala se in kakor užaljena kraljica zaklicala

— „Česa se drznete, mašnik Gospodov!“

Padel sem pred njo na kolena. Vsi moji dobri sklepi, kar sem jih storil, so se razsuli. Hipoma mi je bilo jasno, da svojih obljub ne držim, da sem podlegel zakonu narave, da me prešinja blazna želja po tej ženski, po njenih poljubih, po njenih objemih.

— „Helena, jaz Vas ljubim“ sem dihnil in skoro so mi solze zarosile oko, „Helena, uslišite me.“

A zopet je bil njen odgovor:

— „Mašnik Gospodov, česa se drznete!“

Toda mene že ni bilo več mogoče ugnati. Planil sem po konci in jo hotel objeti, a zbežala je hitro v sosebno sobo in vrata za seboj zaklenila.

Odšel sem. V srcu je vrela jeza, v žilah se mi je pretakal ogenj. Niti na trenotek me ni obšlo spoznanje, da je gospa Helena uprizorila komedijo, da je bilo vse preračunjeno in prevdarjeno, da bi me vjela v svoje zanjke. Danes vem, da je bila laž, kar mi je pisala, da se je le delala nevedno in nepodučeno, da bi me omamila in užgala v meni strast in poželjenje . . . Toda tedaj niti slutil nisem vsega tega.

— „O, gospa Helena,“ sem govoril sam sebi, „tako ne bo končano najino znanje. Zadnjič si Ti rekla, da me hočeš in da Ti tega ne ubranita ne škof ne papež, danes pa pravim jaz: Hočem te in moja boš! Spoznala boš, česa je zmožen nevreden duhovnik, mašnik, ki je zabredel v greh, ki si ga Ti speljala s prave poti.“

Spomnil sem se tudi prorokovanja svojega spovednika, starega župnika gospoda Urbana, ki mi je tako prepričevalno napovedal: „Padel si in padel boš zopet!“ Govoril je resnico! V tem trenutku sem si bil svest, da mi je sojeno življenje, kakor je žive najslabši mojih stanovskih tovarišev, da bom gazil v blatu in v grehu in da bo vsako moje duhovniško opravilo žaljenje Boga. Ali tedaj nisem več slušal ne glasu vesti, ne glasu razuma, slušal sem samo glas svoje natore, ki sem jo toliko časa zatiral, in dihal sem nekaj prosteje, nekam svobodneje. Tako, kakor meni tisti dan, mora biti pri srcu jetniku, kateremu po dolgih letih snamejo železja in ga izpuste v svobodo.

se reši vprašanje čim najugodnejše za prebivalstvo mojih volilnih okrajev; oziral se bodem pa pri reševanju tega vprašanja, kakor sem to tudi doslej vedno storil, na mnenje in soglasje z odločujočimi osebami svojega volilnega okraja in na korist svojih volilcev. Ampak tudi doslej sem povdarjal pri vsaki priliki na merodajnem mestu, da bi imeli Slovenci škodo, in bi bilo za nje poniževalno, če bi se gimnazija porinila iz mesta in da bi imeli škodo tudi mestni obrtniki in trgovci.« — To pojasnilo kaže, da so vodili »Slov. Gosp.« nečisti nagibi, ko je začel svojo akcijo, ker mu ni bilo toliko za gimnazijo, kakor da nastopi proti vit. Berksu in proti »celjskim prvakom«.

— **O grofu Gleispachu** se nam piše: Prav ste imeli, ko ste trdili, da se grof Gleispach v svojem življenju še ni mnogo naučil. On se pa menda tudi učil ni mnogo. Pred več leti, ko je Gleispach še bil predsednik deželnega sodišča v Gradcu, dogodila se je pri sodniji v Radgoni sledeča vesela dogodbica. Gleispach pride radgonsko sodnijo inšpicirat. Med drugim stopi tudi v pisarno adjunkta — sedaj substituta v Gradcu — ki je na mizi pred seboj imel neki pravdni akt in je ravno koval »medsodbo« (Beiurteil). Gleispach stopi k mizi in ko zagleda adjunktov »Beiurteil«, se oglasi: »Aha, Beiurteil, also summarischer Prozess, nicht wahr, ein flotteres Arbeiten, als im ordentlichen Verfahren«. — »Sapienti sat«. Adjunkt ni verjel svojim ušesom in je grofa debelo gledal ter se ni upal ugovarjati. Pozneje pa, ko je Gleispach odišel, se je vsa sodnija od sodnika do zadnjega pisarja smejala grofovi sumarični modrosti.

— **Volitve v Trstu.** Tržaško namestništvo je že naročilo tržaškemu magistratu, naj začne s pripravami za prihodnje volitve v mestni, oziroma v deželni zbor tržaški. Volitve utegnejo biti meseca aprila ali maja.

— **Iz Ljutomera** se nam piše: Da bodete znali, kako ljubeznive uradnike nam pošilja grof Clary v to ljubo južno Štajersko, Vam povem to-le dogodbico: Imamo pri nas v okrajnem glavarstvu komisarja, ki čuje na ime Zoffal. Nemško ime to sicer ni, a mož se čuti velikega Nemca. Naše ljudstvo ga sicer ne mara in slovenskega jezika tudi prav nič ne zna, a to nič ne dé, za Ljutomer je dober. Možiček je bil namreč tako pameten, da se je še kot praktikant zaljubil tukaj v hčerko nemškutarskega župana. Odšel je potem od nas kot praktikant in se vrnil kot koncipist, potem ga je zopet vzelo kot koncipista in se je vrnil kot komisar in zet bivšega župana Švarca. Njegova ženitev in njegovo preseljevanje v Ljutomer je postalo naravnost državna afêra; trikrat smo ga nazaj dobili, dasi ga ne maramo. Kako lepo pa nam on poplačuje našo ljubezen, je zopet te dni pokazal. Šel je na lov in tam mu je vse na poti. Kmetskega fanta iz poštene slovenske hiše je hotel iz njegovega lastnega zemljišča nagnati. Ker ta ni šel, zmerjal ga je s »svinjo«. Svinja in okrajni komisar, to menda vendar ne spada vkupe. A ta kmetski fant je tožil izobraženega okrajnega komisarja zaradi žaljenja časti. No, zdaj pa je bilo razburjenje. V kočiji so se peljali odposlanci tega političnega uradnika prosit odpuščanja kmetskega fanta. Fant jim je velikodušno odpustil, a nekaj je moralo pasti v ubožno blagajno. A vse to prostovoljno, čisto prostovoljno! Gospod komisar pa je od tega dne zelo olikan. Ekscelenci grofu Claryju ga priporočamo, da naredi iz tega gospoda okrajnega glavarja. Za poljedelskega ministra bi bil tudi še dober, a žal, da ne razloči tiste nesnažne domače živali od poštenega človeka.

— **Iz Št. Pavla pri Preboldu** se nam piše: Tukajšnji slabozni kaplanče, Jožef Kolarič, je dobil župnijo pri sv. Miklavžu blizu Laškega. Ko se je raznesla vest, da nas zapusti, bil je čas veselja in lepo novoletno darilo za nas Št. Pavelčane, kajti tudi nas ni Bog pozabil, zato ker ta je taisti kaplanče, kateri je sejal prepir med nami ter tudi eden taistih kaplančkov, ki jih je skoraj pri vsaki pridigi slišati, kako z lece pozivljajo na bojkotiranje naprednih listov. Če si prišel k spovedi, agitiral je za svoje katoliško izobraževalno društvo ter ljudem zaradi naprednih listov ni dal odveze. Zdaj pa kličemo: adijo kaplanče, nikdar na svidenje! Vam vrlim Št. Miklavčanom pa povemo, ako še ne poznate prepira, stopite na noge ter preprečite ga pri prihodu tega kaplančka. Slavni ordinarijat pa prosimo, da nam pošlje božjega namestnika, ki bo božjo besedo razlagal, ne politike, ker si želimo miru!

— **Repertoir slovenskega gledališča.** Jutri, v soboto, se uprizoré devetnajstič na odru deželnega gledališča »Rokovnjači«, narodna igra v petih dejanjih s petjem in godbo. Glavni ulogi igrata g. Dobrovolny in gdč. Rückova, Poljaka g. Hašler. Ženski samospev in solo v velikem mešanem zboru IV. dejanje poje gospa Svobodova-Hanusova; vložke pojeta tudi g. Lier in g. Kranjc ter sodeluje moški in ženski operni zbor. Igro uprizori nanovo g. rež. Verovšek, ki igra Mozola.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj ponovila se je z velikim vspehom francoska burka »Anatolov dvojnik«. Uganjkalo bi se lahko, je li je ta igra zaslužila toliko priznanja in smeha ali ne, jeli vredna, da se ogreva zanjo občinstvo. Nedvomno velja ta trditev glede skoraj izborne vprizoritve, glede tekmovanja igralskih sil, popeti se na površje francoskega lahkega kretanja, živahno drveče francoske govorice. Ne velja pa priznanje glede prepogostih, dvojljivo glasečih se fraz, da celih stavkov, iz katerih sklepaš na precej razuzdano autorjevo razmišljevanje o važnih ustanovitvah v našem življenju. Pri Francozih sicer ne išči morale, toda razgovori o spolskih dogodljajih ostati imajo kot tajnosti družinske sreče — nikakor ne sodijo na oder. Naj se zgodi to z manj ali več prikrito sramežljivostjo, vendar se prične tu že prikazivati pornografija. Slednja pa je, postavljena na oder, vendar le odurna za poslušalce. Okoli lahkoživca Anatola (g. Boleška) sučejo se vse zagonetke; on provzroči nemir in uravna zopet viharno pljuskajoče valove strasti, jeze in ogorčenja. Ljubavno znanje z imaginarno plesalko Fernando goji pod drugim imenom. Uganja pa pod to krinko raznovrstne druge burke, tako da zaide večkrat v prav sitne zagvozde, iz katerih se reši sicer s svojim iznajdljivim duhom, z neusahljivim humorjem in smelim pogumom. Ta uloga spisana je kakor nalašč za g. Boleška; kako razume varati na različne načine svojo precej najivno ženo, gdč. Kreisovo, kako ve prikrivati svoj tric najboljšemu prijatelju, velikanskemu tepcu, zdravniku Marcinellu, s katerim se igra in norčuje skozi celo igro; vse te skoke in poteze razvrstil je živo, neprisiljeno in popolnoma verjetno vrli gospod Boleška. Manj prijala je gdč. Kreisovi vloga varane soproge Colette, kajti ta značaj je v igrokazu preveč trpežljiv. Razbeli se ta ženska šele takrat, kadar se osveti, poučena po prijateljici Susane (gdč. Rückova), soprogi navedenega zdravnika Marcinella; pa še to se ni porodilo izvirno v njenem razumu; osveto navdahnila ji je hudomušna, v spletkarstvu jako izurjena Susane. Nerodni soprog zdravnik, g. Lier, ne more nikdar udariti čez ojnice, ne da bi zapazila njegovih naklepov že davno poprej zvita soproga. V igrokazu tekmovala sta gdč. Rückova kot Suzane in g. Lier kot doktor Marcinelle, dasi sta se borila vsak po svoje. Literarno visoko izobražena Suzane posname v šaljivem smislu za slehern soprogov naklep podatke iz dramatika ljubljenca Scribeja. Jedva se zbudi v zdravniku nadobudna misel, da se mu posreči vendar jedenpot nezvest postati svoji ženi, takoj mu oponese nakano daljnogledna Suzane. Mojstrsko pogodila je gospdč. Rückova način vojevati na dve strani, z jedne nalahko kroteč neokretnega soproga z druge strani zasledujoč neumorno lahkoživca Anatola, o katerem je preverjena po ženski slutnji, da bo morda zapeljal njenega moža, da je Anatol provzročil ves nemir. Pohotnega, a neokretnega in iz obeh vzrokov smešnega zdravnika, katerega se poslužuje Anatol sredstvom v svojih burkah, narisal je z neovrgljivo silo g. Lier. Najboljše se mu je posrečil prizor z g. Boleško, kedaj simulira slednji, da ga je krč prijel v nogo; iz tega naklepa izvirajoče igrine posledice izvela sta obadva igralca nepopisno komično. Po teh prizorih posrečilo se je tudi gospdč. Kreisovi nastopati sigurnejše in živahnejše, namreč takrat, kedar lažnivo pripoveduje možu Anatolu, da je bil slednji pri njej v spalni sobi, dočim ve Anatol prav dobro, da je bil istodobno odsoten maskiran kot agent Zolim. V tej šaljivi osveti zapičil je pisatelj kazen Anatolovi prevari; a tudi prepametno Suzane zadene primerna kazen; v hudi stiski boječ se, da ga bo gospa Suzane razkrinkala, poslal je Anatol prijatelja doktor Marcinella v drugo svoje stanovanje, kjer se je nastanila Anatolova prijateljica, grešnica Fernanda. Zdravniku posrečilo se je vendar grešiti jeden pot; vse soprogine zanjke zamanj so bile nastavljene. Radi večjega efekta vrsti se skozi igro prismojeni polkovnik Lehuhois, kateremu se nikoli ne posreči zasačiti porednega izzivača Anatola. V maski kakor v besedi naslikal ga je g. Verovšek izborno. Isto velja glede moško nastopajoče z bobnečo govorico ponašajoče se Analotove tašče g. Dragutinovičeve. Sodelovanje drugih igraleev, katerim so se poverile manjše uloge ni le zadoščalo strogim zahtevam, temveč je bilo zelo zadovoljivo. Spričo vseh teh vzrokov obdržala se bo ta dobro izmišljena burka stalno na repertoarju. Zanimiva je ta burka že radi tega, ker se spretno oklepa na jako prikladno dramatiško zagonetko dvojništva, katerega so uporabljali dramatiki vseh narodov. Znani so v tem oziru rimskega dramatika Plauta Menechni in še dokaj zanimivejša Shakespearova igra Comedy of errors.

Dr. B.

— **Fran Waišel,** nadučitelj v Hrušici v Istri, nahaja se radi zelo opešanega vida na desnem očesu v ljubljanski bolnišnici v oddelku za očibolne. Zdravljenje bode trajalo najmanje od 10. januvarja do 8. februvarja. Dne 14. t. m. obiskal ga je tamkaj mestni župan gosp. Ivan Hribar.

— **Plesni odsek pevskega društva „Ljubljane“** priredi v nedeljo dne 18. t. m. v areni »Narodnega doma« točno ob 7. uri zabavni večer. Na vsporedu je petje zbora, samospevi s spremljevanjem glasovirja, burka v ednem dejanju »Ker se je žene bal«, godba i. t. d. Komičen prizor je zelo zanimiv in bode vzbujal med posetniki mnogo zabave. Pričakovati je, da se tega večera ne samo člani letošnje plesne šole udeležé, ampak tudi vsi p. n. podporni člani in prijatelji društva so dobro došli.

— **Žaloigra v Pulju.** Poštni uslužbenec v Pulju, 32letni Anton Silič ne živi s svojo ženo, ki ima v Pulju malo krčmo. Te dni je prišel Silič okoli 11. ure zvečer v krčmo svoje žene in našel ženo v veseli družbi. Silič se je kmalu odstranil, a se povrnil okòli polnoči ter poklical ženo. Ta je res stopila na cesto. V tem trenotku je Silič vzel revolver iz žepa in trikrat ustrelil na svojo ženo, potem pa trikrat nase. Oba sta težko ranjena. Ženo, katero ste zadeli dve kroglji, utegnejo rešiti, Silič pa ne bo ozdravel. Značilno je, da se je Silič, dasi smrtno poškodovan, sam vlekel do policijske stražnice in tam, ker ni mogel govoriti, z znamenji pokazal, kaj je storil. Vzrok njegovemu činu je bila ljubosumnost.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca decembra pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer. Tvrdka Kotzbek & Kostevc, sv. Petra cesta št. 4, trgovino z manufakturnim blagom; Fran Löw, Rimska cesta št. 16, pekarski obrt; Matija Janša, Žabjek št. 2, malo trgovino z mešanim blagom; David Seravalli, Bleiweisova cesta št. 8, izdelovanje umetnega kamenja; Ivana Petrovčič, Tržaška cesta št 1, prodajo jedil, kuhane kave in čaja; Fran Plečnik, Ilovica štev. 44, čevljarski obrt; Anton Schlesinger, Franca Jožefa cesta št. 1, prodajo ur ter zlatnine in srebrnine; dr. Julij pl. Koblitz, Dunajska cesta št. 7, zobotehniški obrt kot zobozdravnik; Ana Mrzelj, Mestni trg, prodajo sadja in zelenjadi; Teodor Korn, Slomškove ulice št. 3, kleparski obrt; tvrdka Samonig & Stocker, sv. Petra cesta št. 9, trgovino z živimi in umetnimi cvetlicami; Anton Vreček, Pogačarjev trg, branjarijo; Ivanka Murmayer, sv. Petra cesta št. 38 prodajo kruha; Josip Janežič, Pogačarjev trg, prodajo živil; Josipina Gregorič, Dolenjska cesta št. 8, branjarijo. — Odpovedali, oziroma faktično opustili pa so obrt: Alfred Fränkel, Špitalske ulice št. 9, trgovino s čevlji; Martin Jenko, Karlovska cesta št. 26, sejmarstvo z galanterijskim blagom in sladčicami; Alojzij Sušnik, Poljanska cesta št. 69, trgovino s poljedelskimi stroji; Josip Betriani, Konjušne ulice št. 1, ključavničarski obrt; Marija Zevnik, Poljanska cesta št. 55, branjarijo; Robert Moskovič, Jurčičev trg štev. 2, trgovino z usnjem in surovimi kožami; Josipina Trpinc, Tržaška cesta št. 3, prodajo žganih opojnih pijač na drobno; Marija Zadnikar, Prešernove ulice št. 16, malo trgovino z mešanim blagom; Karol Petek Marije Terezije cesta št. 11, trgovino z vinom na debelo; Jera Fortuna, Vodovodna cesta št. 26, malo trgovino z vinom, pivom in žganjem ter branjarijo; Katarina Krže, Opekarska cesta št. 26, trgovino s špecerijskim blagom ter malo trgovino s pivom in žganjem v zaprtih steklenicah; Alojzija Frigidi, Pogačarjev trg, prodajo živil.

— **Akademično tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu** priredi svoj IV. redni občni zbor v tem tečaju dne 17. prosinca t. l. v društvenih prostorih. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. društva »Slovenije«. 3. Čitanje zapisnika br. društva »Ilirije«. 4. Odborovo poročilo. 5. Slučajnosti.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Od zatožbe zaradi hudodelstva tatvine je bil pri drugi, vsled ukrepa najvišjega kasacijskega dvora obnovljeni obravnavi oproščen France Japelj, delavec iz Tomačevega, ker je bil tožen, da je bil v stanovanji Alojzija Fabijan in Lenke Lavrič iz zaklenjene omare 6. maja 1902 vzel 20 kron v zlatu, pa 1 srebrno kronco. Ker se je zlat našel 29. julija v malem jarku na dvorišču, od koder se nabirajoča voda odteka v Ljubljanico, je sodišče smatralo, da ni Japelj te tatvine zvršil. 2.) Andrej Vidrgar iz Zgor. Kašlja je grozil svoji ženi 24. decembra l. l., da jo ubije in razbil več stenskih podob in drugih rečij, trdeč, da je vse njegova last in naposled te zdrobljene kose v štedilniku sežgal, goreči pepel pa raztrosil pred svinjskim hlevom in šupo. Sodišče ga je obsodilo na dva meseca težke ječe. — Dr. Jankovič obsojen. Povodom obč. volitev v Kozjem očital je znani svetnik dr. Jankovič naprednjaku g. Vertovšeku, da je ta dobil pooblastilo neke žene le vsled tega, ker je kot načelnik krajnega šolskega sveta njeno hčer od šolskega pouka oprostil. Ker je to nesramna laž, je gospod Vertovšek dr. Jankoviča tožil. Pri prvi obravnavi, ki jo je v Kozjem vodil konfuzni adjunkt Morak, bil je Jankovič na veliko začudenje vseh udeležencev — oproščen. Pri prizivni obravnavi v Celju pa mu ni pomagala nobena »žavba«, kajti bil je obsojen na petdeset kron globe in v povrnitev vseh troškov. In ti troški bodo mastni: vožnja dveh odvetnikov v Kozje (eden iz Marnberga, drugi iz Celja!) sama na sebi je draga, kje pa so še drugi troški!! Toda temu človeku se čisto prav zgodi! Bode pač moral nekoliko manj vina popiti. Opozarjamo »Südst. Presse« in njenega dopisnika na to, da je bil sedaj Jankovič »schrecklich niedergerempelt«, naj torej prihodnjič resnico poročata. — V Železni Kapli na Koroškem so jeseni z blatom zamazali slovenski napis na kolodvoru in pri nemški hranilnici. Nemški kulturonosci, ki so to storili, so končno prišli v roke in so bili obsojeni. Ti junaki so bili: kapeljski fotograf, kapeljski urar in — kapeljski župan. Obsojeni so bili: župan Niederdorfer na 80 K, urar na 5 dni zapora, fotograf pa na 2 dni zapora.

— **Gibanje med mlekaricami.** Danes so se delili po mestu mlekaricam listki, s katerimi se te pozivljajo, da se združijo in dogovore, da bodo prodajale mleko le na litre in da pazijo na to, da se bode tudi pri prodaji mleka strogo izvrševal zakon o porabi nove mere. Kdor prodaja mleko še naprej na staro mero in kdor je kupi, naj se toži.

— **Nezgoda na železnici.** Sprevodnik Franc Ambrož, 33 let star, stanujoč v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 7, je danes ponoči na postaji v Logatcu ponesrečil. Hotel je pred poštnim vlakom, ki je vozil na postajo, skočiti čez tir, a stroj ga je zadel in vrgel ob tla. Zlomil si je levo nogo pod kolenom.

— **Kos čeljusti odtrgal** je neki Zalar hlapcu Francetu Polaku na Hribu, občina Preddvor pri Kranju, ko mu je drl zob. Franc Polak je prišel v bolnico.

— **Tri prste odrezalo** je včeraj na parni žagi v Rakeku delavcu Lovrencu Bamboču iz Rakeka.

— **Prijet dezerter.** Ivan Štrajhar, ki je dne 9. t. m. pobegnil od vojakov, je bil doma v Špitaliču pri Kamniku prijet. Pripeljali so ga nazaj k vojakom in sedaj sedi mož v zaporu.

— **Zaprli so** bivšega železniškega uradnika Franceta Wohinca iz Ljubljane, ker je krojaču F. Podkrajniku na Radeckega cesti izvabil havelok, katerega je dal potem takoj po postreščku nekemu fijakarju prodat.

— **Izgubljene reči.** Na poti po Emonski cesti in po Korunovih ulicah do Pred konjušnico, je izgubila neka dama zlato zapono z zelenim kamnom. — Fijakar Gabrijel Trampuš je izgubil na Sv. Petra ali pa na Resljevi cesti denarnico z 12 kronami.

— **Najdene reči.** Gostilničarica Frančiška Grčarjeva v Cerkvenih ulicah je našla na vogalu Cerkvenih ulic in Pri brvi denarnico z manjšo svoto denarja.

— **Za kratek čas.** Sodnik (mlademu, že dostikrat kaznovanemu malopridnežu): »Vi ste morali pač vedno biti v jako slabi družbi«. Obsojenec: »Kakor se vzame; od 12. leta občujem skoro vedno z gospodi policaji in gospodi sodniki«.

---

* **Najnovejše novice.** Zagrebška policija je prijela dva Amerikanca, ki sta na Reki ukradla s parnika »Panonia« vrečo eraričnega denarja. Del denarja se je še pri njima dobil. — Bivšega ruskega kneza Nakašidža, ki je bil na Ruskem zaradi zarote na carja na smrt obsojen, a je zbežal v Švico, je policija v Ženevi zaradi raznih sleparij zaprla. — Opat Perosi je dovršil ravnokar nov oratorij pod imenom »Il giudizio universale« (Sodni dan). — Tekmovalno plavanje po morju so včeraj priredili gostje v Opatiji kakor na zasmeh naši zimi. Vreme je bilo krasno in solnce je naravnost pripekalo. — Drozdova cerkvena zgodovina in liturgija, katere knjige se vpeljane na nekaterih čeških šolah, je društvo katehetov sedaj odpravilo. — Kolera. Na angleškem parniku »Royal«, ki je prispel iz Aleksandrije v Malto, je obolelo sedem mož za kolero, eden potnik umrl. — Iznajditelj podmorskih čolnov Francoz Goubet, je umrl. — Odvetnik ogoljufal posojilnico. Češka posojilnica v Turnu pri Toplicah je napovedala konkurz, ker jo je odvetnik dr. Hannisch ogoljufal za 60 000 K. — Zaspana bolezen. Z delavci iz Ugande se je zanesla ta čudna bolezen tudi v Transvaal. Bolnik spi nepretrgoma, dokler mu ne izginejo življenske moči ter umrje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 15 januvarja. Parlamentarna kriza se morda vendar poravna. Obstrukcija čeških socialcev in čeških agrarcev je vladi postala toli nevarnejša, ker mora konvencija glede sladkorja postati pred 1. februvarjem veljavna. Ako je parlament ne odobri, mora vlada zasedanje odgoditi in konvencijo uveljaviti s § 14. To je vzrok, da je obstrukcija čeških agrarcev in socialistov vladi tako neprijetna. Včerajšnja seja je trajala nepretrgoma celo noč do danes zjutraj ob 3/4 7. Pred polnočjo je bila seja časih jako burna, po polnoči pa dosti mirna. Vsenemci so sicer zdaj in zdaj začeli dražiti, a vsi taki prizori so imeli hitro konec. Vspeh te dolge seje je bil ta, da so rešeni trije predlogi. Ob 3/4 7. zjutraj se je seja pretrgala. Nadaljevanje se je začelo ob 10. dopoludne. Ministrski predsednik Kör-

ber je imel celo uro trajajoč govor o vsebini nagodbenih dogovorov potem se je zopet začela razprava o nujnih predlogih, katerih je še 14. Češki agrarec Zazvorka je začel govoriti ob 11. uri 20 m. in je govoril do 1/2 2. Med tem govorom so se začela pogajanja med vlado in obstrukcionisti, da bi ti odnehali. Najbrž se doseže vendarle sporazumljenje in je celo upanje, da se še danes začne prvo branje konvencije o sladkorju.

Dunaj 16. januvarja. Prezident poslanske zbornice Vetter je bolan in ga tudi danes ni bilo v parlament.

Dunaj 16. januvarja. Spravna pogajanja so glede Moravske že razbita. Nemški delegatje iz Moravske so izjavili, da se spravne konference ne udeleže.

Budimpešta 16. januvarja. Ministrski predsednik Széll je v današnji seji poslanske zbornice razložil vsebino nagodbenih dogovorov. Opozicija je jako nezadovoljna.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 16. januarja 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4·2% majeva renta	101·10	101·30
4 2% srebrna renta	101·05	101·25
4% avstr. kronska renta	101·10	101·30
4% „ zlata „	121·10	121·30
4% ogrska kronska „	99·95	99·15
4% „ zlata „	121·—	121·20
4% posojilo dežele Kranjske	97·75	—·—
4½% posojilo mesta Spljeta	99·75	100·75
4½% „ „ Zadra	100·—	101·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100·50	101·50
4% češka dež. banka k. o.	99·50	100·50
4% „ „ „ ž. o.	99·50	100·50
4½% zast. pis gal. d. hip. b.	100·15	100·85
4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106·20	107·20
4½% zast. pis. Innerst. hr.	100·75	101·75
4½% „ „ ogr. centr. deželne hranilnice	100·50	101·25
4½% zast. pis. ogr. hip. b.	100·70	101·70
4½% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	99·50	100·50
4½% „ češke ind. banke	99·25	100·25
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 —	99·—
4% „ dolenjskih železnic	99·50	100·50
3% „ juž. žel. kup. 1/1 1/1	296·75	298·75
4½% av. pos. za žel. p. o.	100·—	—·—
Srečke.		
Srečke od leta 1854	185·—	190·—
„ „ „ 1860 1/5	186·—	188·80
„ „ „ 1864	249·—	254·—
„ tizske	159·35	161·35
„ zemlj. kred. I. emisije	267·—	269·—
„ „ „ II. „	266·—	268·—
„ ogrske hip. banke	257·75	259·75
„ srbske à frs. 100	90·50	92·50
„ turške	115·50	116·50
Basilika srečke	19·35	20·35
Kreditne „	434·—	438·—
Inomoške „	83·—	87·—
Krakovske „	75·—	78·—
Ljubljanske „	73·—	78·—
Avstr. rud. križa „	55·75	56·75
Ogr „ „ „	28·35	29·35
Rudolfove „	73·—	77·—
Salcburške „	74·—	78·—
Dunajske kom. „	437·—	441·—
Delnice.		
Južne železnice	59·—	60·—
Državne železnice	693·—	694·—
Avstro-ogrske bančne del.	1553·—	1563·—
Avstr. kreditne banke	692·—	693·—
Ogrske „ „	729·—	731·—
Živnostenske „	256·—	256·50
Premogokop v Mostu (Brüx)	710·—	715·—
Alpinske montan	391·—	392·—
Praške želez. ind. dr.	1588·—	1600·—
Rima-Muránvi	488·—	489·—
Trboveljske prem. družbe	389·—	389·40
Avstr. orožne tovr. družbe	316·—	317·—
Češke sladkorne družbe	154·25	155·25
Valute.		
C. kr. cekin	11·32	11·37
20 franki	19·06	19·08
20 marke	23·43	23·51
Sovereigns	23·96	24·04
Marke	117·25	117·35
Laški bankovci	95·25	95·45
Rublji	253·—	254·—

Zitne cene v Budimpešti.

dne 16. januarja 1903.

Termin.				
Pšenica	za april	za 50 kg	K	7·74
Rž	„ april	„ 50 „	„	6·70
Koruza	„ maj	„ 50 „	„	5·83
„	„ julij	„ 50 „	„	5·95
Oves	„ april	„ 50 „	„	6·17

Efektiv.

Nekaj vinarjev dražji.

Deželno gledališče v Ljubljani.

Štev. 59. Dr. pr. 1257

V soboto, 17. januvarja 1903.

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v petih dejanjih. Po Jurčid-Kersnikovem romanu spisal Fran Govekar. Godbo zložil V. Parma. Režiser A. Verovšek. Kapelnik H. Benišek.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 1/2 8. uri. Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka št. 27.

Prihodnja predstava bo v torek, 20. jan.

Darila.

Izkaz darov poslanih na odbor Dijaške kuhinje v Kranju od 21. nov. 1902 do 15. jan. 1903: Ob sprejemu novega člana Joštarskega kluba 10 K, Fr. Benedek s Sv. Jošta 2 K, „kazenska pravda Vranič" 10 K (po dr. Prevcu), županstvo Bled 20 K, Iv Zupan v Ljubljani 20 K kot izgubljena stava in ker se imenovani ni mogel udeležiti svatovanja g. Ivana Gogole dne 20. novembra 1902 s prisrčnim klicem „Bog daj srečo obema!" (po uprav. Sl. Nar.), Al. Pavlin v Podbrezjah 24 K, sodn. adj. Al Seliškar 12 K, davčni nadinšpektor V. Jordan v Kranju 10 K, profesorski kolegij za december 14 K, izgubljena stava A. P. 20 K, župnik Krištofič iz Hrastja 6 K. poravnava kazenske stvari Potočnik-Ažman 20 K (po dr. Fr. Prevcu), dr. Fr. Prevc, odvetnik v Kranju 20 K, Al. Stare, župnik v p. v Ljubljani 3 K, čisti prebitek igre ‚Deseti brat', vprizorjene 13. in 14. dec. 1902 na korist Dij. kuhinji 271 K 5 v., mesto vstopnine k tej prepstavi Rajm. Sušnik, posest. in gostilničar v Kranju 10 K, Jos Milavec, major v Lubaczowu 5 K z geslom ‚Kamen do kamna palača', Iv. Paulič, poštar v Škofjiloki 2 K. E. Burdija, lekarnar istotam 2 K, Karol Florian 10 K in A. L. 2 K, župnik Aljančič na Dobravi 5 K ‚mala potičica za dij. zobe', županstvo Mošnje 20 K, Peter Majdič v Celju 20 K, gospa Mar Keržič v Kranju mesto vstopnine k predstavi dne 13. dec. 1902 1 K, Kmet, ki je tudi videl ‚Desetega brata' minulo soboto v čitalnici v Kranju 3 K in gospodična Franja Keržičeva iz Trboj 4 K (oboje po upr. Gor.), rodbina trgovec Dolenčeva v Kranju, da se odkupi novoletnih voščil 10 K; dekan Fr Kummer v Stariloki 10 K, profesorski kolegij za januvar 15 K, na veselici v gostilni g. Alb. Ranta 1 K, ranjca Ivana Poklukar Žagarjeva iz Krnice) 40 K (po g. župniku J. Ažmanu v Gorjah), županstvo Šenčur pri Kranju 10 K, župnik Jan, Molj v Stranjah 10 K, Fil. Pogačnik na Dobravi 4 K. — Izrekajoč prisrčno zahvalo za dosedaj poslane prispevke, prosi odbor novih daril

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. januvarja: Neža Zavašnih, gostija, 73 let, Zvezdarske ulice št. 4, pljučnica. — Cecilija Franja Juvan, usmiljanka, 44 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. — Ana Pauer, pekovskega mojstra hčl. 2 leti 2 mes., sv. Petra cesta št. 48, vnetje možg. mrene.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Jan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
15.	9. zv.	747·0	— 8·0	sl. szahod	del. jasno
16.	7. zj.	747·0	— 9·8	sr. svzhod	jasno
„	2. pop.	747·2	— 3·3	sr. vzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura —4·9°, normale: —2·5°. Mokrina v 24 urah: 0·0 mm.

Za ljubljenca

najprimernejše darilo je steklenica

J. Klauer-jevega „TRIGLAVA"

finega rastlinskega likérja. — Cena za kakovost Exf. (extrafino): (11—12)

1/1 l. steklenica K 4·—
1/2 „ „ „ 2·20
1/4 „ „ „ 1·20

Dobiva se pri edinemu založniku

Edmund Kavčić-u

v Ljubljani (nasproti glavne pošte)

in drugih dobrih prodajalnah.

Pisarja

proti mesečni plači 60 K išče županstvo v Il. Bistrici.

Anton Žnideršič

(62—2) župan.

Prsni sirup

lekarja Piccoli-ja „pri angelju"

Ljubljana, Dunajska cesta

se uporablja z najboljšim vspehom pri **hripavosti** in kot **kašelj blažilno** in **zaslizenje raztvarjajoče zdravilo.** Odrasli po 3—4 žlice na dan, otroci ravno toliko kavinih žličic. 6 7 1 stekl. 70 vin.

Zunanja naročila izvršuje **lekar Piccoli** proti poštnemu povzetju zneska.

Vabilo

k

domači

plesni veselici

ki se bo vršila

v soboto, dne 17. januvarja 1903

v Vospernigovi restavraciji

Gosposke ulice št. 3.

Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

K mnogobrojnemu obisku vljudno vabita

(163) Jakob in Marija Vospernig.

Varuj svoje ženo!

Za vsako rodbino najvažnejšo knjigo v otroških zadevah s čez tisoč zahvalnimi pismi pošilja diskretno za 90 vin. v avstr. znamkah gospa

A. Kaupa,

Berlin S. W. 220 Lindenstrasse 47.

(2837-25)

Čitalnica v Konjicah

odda v najem

gostilno v „Narodnem domu".

Ponudbe sprejema **„gostilniški odsek" čitalnice v Konjicah** (Spod. Štajersko), kateri daje vsa natančna pojasnila. (142—2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo. Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare. Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Išl, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoludne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoludne osobni vlak z Dunaja, Ljubna ‚Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka. Celovca, Pontabla, črez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m nvečer. — **Prihod v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Trgovski pomočnik

želi sedanjo službo premeniti ter priti v kako večjo trgovino s špecerijo in železnino.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". (161—1)

Važno za usnjarje!

Dne 24. januvarja 1903 se bode **prodala na dražbi lepa usnjarija** št. 105 v Cerknici pri Rakeku z gospodarskimi poslopji vred, tik vode. (158—1)

Zaradi mestnih razmer **prodam** iz proste roke svojo

novo hišo

zidano pred dvema letoma na najlepšem prostoru. V hiši je gostilna z jako veliko dvorano, spodaj so kleti, v I. nadstropju pa stanovanja. Poleg hiše je jako prostorno dvorišče z velikimi konjskimi hlevi in dvema šupama. Tudi lep vrt je zraven. Gostilna je najbolje obiskovana ter stoji tik okrožnega sodišča. Pogoji so jako ugodni. (162—1)

Natančneje se poizve pri lastniku **v Novem mestu št. 263.**

Vabilo

k

domači

PLESNI VESELICI

katera se bo vršila

v soboto, 17. januvarja 1903

v gostilni „Pri raku"

Krakovski nasip št. 4.

Godba: Tamburaški klub „Triglav".

Vstopnina 30 vinarjev.

K obilni udeležbi vabi (157)

J. Spitzer.

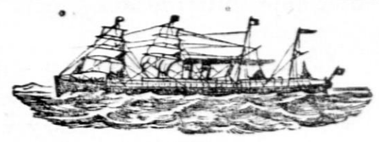

Iz

Havra v New-York

samo 6 dni

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki

„Francoske prekomorske družbe".

Edina

direktna in najkrajša črta.

Veljavne **vozne liste** in brezplačna **pojasnila** daje edino (2—2)

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta 6

blizo znane gostilne „pri Figovcu".

Franc Wilhelmov

odvajajoči čaj

FRANCA WILHELMA

lekarnarja, c. kr. zalagatelja

Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

se dobiva v vseh lekarnah v zavitkih po 2 K avstr. velj. c (2721—5)

Kjer se ne dobi, se pošlje naravnost. Poštni colli = 15 zavitkov K 24, franko na vsako avstr.-ogrsko poštno postajo.

Kot znamenje pristnosti je na zavitkih vtisnjen grb trške občine Neunkirchen (devet cerkva).

Trgovina z železnino „MERKUR"

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske peči, tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega druzega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štoi, lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

✳ Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. ✳

Postrežba točna. Cene nizke.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fondi: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovansko-narodno upravo. (26—6)

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gospodskih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občno koristne namene.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne".